

den Theori gjælbende — jeg kan kun betragte det som en Theori, thi Praxis vide vi Alle er en ganske anden —, at man ikke skulde tage Hensyn til, at der bestaaer noget Rigsraad. Naar det ærede Medlem for Brestø Amts 6te Valgfreds (Thurah), forbauses over de Udtalelser, som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg) fremsatte angaaende Regjeringens Svar i Rigsraadets Landsthing med Hensyn til en Forespørgsel i August Maaned 1864, hvilke Udtalelser gik ud paa, at man af den ved denne Leilighed afgivne Erklæring nærmest maatte kunne slutte, at det endogsaa kunde være Regjeringens Mening, at de under Rigsraadet hørende Sager, forsaavidt Rigsraadet ikke længer havde nogen Myndighed, skulde gaae over til den absolute Kongemagt, indtil Rigsdagen og Kongen enedes om en anden Grundlov, saa maa jeg tilstaae, at jeg kan forbause ham ligesaa meget, som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds gjorde det, thi jeg maa erklære, at jeg ikke kunde see, at der i den daværende Confeilspraesidents Udtalelser laa den allerjærneste Anthydning af, at det kunde være Regjeringens Hensigt paa eengang ved en kongelig Kundgjørelse, som der blev talt om, at lægge Sagerne hen under Rigsdagen, og jeg er vis paa, at dette aldrig har været hans Tanke. Jeg paaftaaer, at hverken den daværende eller den nuværende eller nogen tilkommende Regjering har kunnet gjøre det eller kan gjøre det, da det er utvivlsomt, at dette vilde blive betragtet som et Statscoup. Enhver Regjering, der vil see paa, hvorledes vor Stilling og hele statsretlige Opfattelse er, og ikke vil svække Retsbegreberne i Landet, maa holde den Stilling fast, som nu eksisterer, og betræde den Vej, som nu er betraadt, og som man haaber snart skal være sin Afslutning nær, saa at alle de Vebredelser, der ere udslyngede i den Henseende, ikke kunne ramme. Om den Regjering, der først forelagde Udkastet til Forsfatningen, gjorde rettest i at forelægge den for Rigsraadet, eller om den burde have henvendt sig først til Rigsdagen, er noget ganske Andet. Naar der med Hensyn hertil er utalt, at dette Udkast er en Overeenskomst mellem enkelte Mænd, da er dette jo aldeles urigtigt. Her er ikke Spørgsmaal om en Overeenskomst mellem

enkelte Mænd, men her er Spørgsmaal om en Overeenskomst mellem den almindelige Valgret, som gjaldt i Rigsraadets Folkething, og den indskrænkede Valgret, som gjaldt i Rigsraadets Landsthing. Det er disse to Thing, som ere komne overeens indbyrdes og med Regjeringen og Kongen; det er denne Overeenskomst, der yderligere er tiltraadt af to ordinaire Rigsdage. Dette er Overeenskomstens Betydning; at den kan være fremkommen som Forslag fra enkelte Mænd, er noget ganske Andet. Ethvert Forslag har jo sin Oprindelse; men denne har ingen Betydning og kan ingen Betydning have, eftersom Sagen har udviklet sig, og jeg kan ikke see, at der kan være Tale om en Overeenskomst fra et andet Standpunkt end som en Overeenskomst mellem de forskjellige Thing og mellem de forskjellige Lovgivningsmagter. Nu er Spørgsmaalet altsaa, om vi skulde fastholde denne Overeenskomst, eller om vi nu paa eengang skulde gaae hen og bryde den, og jeg siger da, at efter min Formening vilde det være ikke lidet farligt at gaae hen og forkaste det, som nu foreligger. Jeg siger tillige, at det ikke er rigtigt, naar man vil gjøre gjælbende, at det der foreligger, er en stor Afvigelse fra Grundloven af 5te Juni. Man hører utale, at dette Udkast er et meget slet Udkast, men de Herrer, som opstille dette, glemme at paavise, hvori det Slette ligger; det er dog vist en billig Forbring, man kunde gjøre til de Herrer, som fremslille det som noget overordentlig Slet, at de tillige skulde belære os om, hvori det Slette ligger. Jeg skal ikke forsvare Udkastet, men naar man vil gaae løs paa en Kritik, saa siger jeg, at man kunde gjøre det Samme gjælbende mod ethvert Landsthing og med samme Net mod det nu bestaaende Landsthing i den indskrænkede Rigsdag. Forslaget i sig selv tiltaler ikke mig, og jeg skal strax sige, hvorfor. Naar vi skulde til en Forandring af Rigsdagens Landsthing, da havde jeg ventet noget Andet, nemlig at man kom til en directe Valgmaade, som jeg langt vilde foretrække for den indirecte, og forsaavidt jeg skulde fremsøre nogen Anke mod det bestaaende Landsthing, maatte det være den, at det har den indirecte Valgmaade, thi den kalder jeg ikke god. Jeg kan tiltræde en Udtalelse, der engang er kommen fra det ærede Medlem for Maribo